

nasal. Potser no cal suposar que provingui del mosàrab —si és que a Múrcia és valencianisme—, per més que això és el que indueix a creure l'extensió del mot.

¹ Llavors aquesta *f*-s'hauria pogut propagar des d'ací a la posició medial: G.Soriano registra també *furrufalla*, com també Lemus, *Vocab. Panocho*, i Ga. Soriano dóna, de més a més *burrufalla*. És veritat, però, que també hi ha *borrufalla* «frusleria» en l'Escrig de 1851. —² Cf. *IEW*, 144.15, 133.3. De tota manera no és segura la base semàntica, i també es podria tractar, fins en gallo-romànic, d'una formació expressiva que coincidís. En canvi és infundada l'objecció fonètica del *FEW* I, 631: el timbre *u ~ o* és indiferent tractant-se de dates com les d'aquesta glossa i fins i tot més antigues (i més en posició àtona). No veig d'on treu aquest dicc. que oc. mod. *bourbaio*, *-ho* signifiqui 'tripès'. Enterament arbitrària l'etimologia que cerca a *borumballa* *GdDD* (2623).

Boruxejar, V. bujarró

BOSC, suposa un tipus primitiu *BOSKO-, mot comú a la nostra llengua amb les del Sud i del N. de França i de tota la Itàlia septentrional, antiquíssim en totes elles i en algunes llengües germàniques d'Occident (on és mot menys important i de sentit i forma un poc diferent), certament pre-llatí i pre-germànic, i provinent d'una llengua indígena d'aquesta zona, possiblement anterior a l'indoeuropeu però potser més aviat pertanyent a aquesta família lingüística. □ 1.ª doc.: els docs. de la primera meitat del S. X no solament ens el mostren usual llavors, sinó ja antic, i havent-hi format derivats.

Un doc. de 946 del cartoral d'Elna situa un indret «in ipso *boscho* de Borrello», que localitza «in comitatu Russilionense, in villa Taxonarias», però afegeix que hi ha «campos sex et ortos tres, et ipso *boschetto* --- et ipse *boschetus* affrontat ---» (Coll. Moreau, f° 105, vol. VII, 102v). Estava, doncs, ja tan afermat l'ús del mot, que no sols era corrent d'emprar-lo en forma diminutiva, sinó que aquesta, igual que el primitiu, ja pertanyien tant al lèxic tradicional, que els notaris no vacillaven a servir-se de l'un i de l'altre, en forma llatinitzada. El trobem també en un doc. rossellonès de 976 (Alart, *RLR* III, 271) i d'altres de més tardans d'aquella terra (ib. XII, 120), però també apareix en les del Migjorn: «in ipso *bosch*» en un del S. XII del cartulari de Poblet (p. 205 i cf. *boscatge* infra). Ja abans se n'havia dat altra documentació catalana des de 987,¹ i se'n pot veure més, que ací ja no ens cal usar, en la nota d'Aebischer, *EstRAramon* I, 69-74.

Però els resultats a què ja va arribar W. Kaufmann el 1913 en la seva tesi de Zuric, «Die galloromanischen Bezeichnungen für den Begriff 'Wald'», continuen essent vàlids essencialment, amb alguns reforços que hi han aportat els citats i d'altres.²

En català la seguretat de la gran antiguitat del mot

està encara reforçada per la data primerenca del gran nombre de derivats que documentarem més avall. En una situació semblant ens trobem en estudiar l'oc. *bòsc* i l'it. sept. *bòsco*, que també es documenten des del S. IX (aquell des de 874), i a Itàlia els docs. d'aquell temps el localitzen fins a la línia Toscana-Úmbria (Aebischer, *ZRPb*. LIX, 417-30). En tots tres dominis lingüístics la vocal tònica és una *o*; i en francès del Nord, on la forma *bois* no s'aparta tampoc d'aquesta base vocàlica,³ el mot també es documenta antigament, des de 949.

En canvi la paraula que estudiem no va penetrar fins a data tardana, en castellà i gallego-portuguès, i provinent del domini català i occità. A Castella no és estrany, doncs, que tingui una *o* no diftongada i una *-e* anòmala, vist que no s'hi documenta fins a 1490 (APal., Nebr.); en lleonès apareix algun cop, però rarament, des de la primera meitat del S. XIV (*Cuento de Otas*): els vells mots usuals allí eren només *soto* i *selva*, i quan van ser expulsats els jueus el 1492 encara no degué ser d'ús general, car els s'afardites de Monastir l'eviten, substituint-lo per *šare* (= *jara*). No és menys tardà en gallego-portuguès, com ho comprova allí la vacil·lació entre les formes *bosque* i *bosco* i *brosque* en els docs. i dialectes més antics i conservadors (veg. Cornu, *GGr.* I, § 20; Moraes; Leite de V., *Opúsc.* II, i, 11).

La primitiva extensió geogràfica que he indicat obligaria ja a descartar que vingui del gr. *βοσκή* 'pastura, farratge', però d'altra banda és encara més clar tenint en compte el que significa aquest mot, per més que en la baixa època també prengui el sentit de 'pasturatge' sentits massa diferents, inconciliables,⁴ i com que el sentit bàsic d'aquest element hel·lènic és el del verb *βόσκω* 'faig péixer el ramat', derivat de l'indoeur. *g^wou-* 'vaca, bou, toro', ni tan sols hi hauria el més vague fonament per a l'arbitrària hipòtesi que un mot paral·lel, en una altra llengua indoeuropea, hagués pogut pendre un sentit semblant al del nostre tipus *BOSKO-.

Hi ha en canvi en germànic una paraula de sentit semblant, i de forma no gaire diferent. Tanmateix no és BOSK- sinó BUSK-, i no significa 'bosc', 'selva', sinó conjunt vegetal de poca importància: un matisar, una mota d'arbustos o un grupet d'arbrissons. Ja no és fàcil passar de l'un a l'altre; i, no coincidint tampoc la forma dels mots, és molt més versemblant que hi hagi, sí, alguna comunitat en un ètimon remot però en forma no ben igual i que evolucionà en direccions diferents. Altrament els lingüistes discrepen sobre l'antiguitat d'aqueix mot germànic (avui al. *busch*, *gebüsch*, angl. *bush*), que es troba documentat només en alt-alemany i saxó antic des del S. XI, i més tard en les altres llengües germàniques occidentals i escandinaves: Kluge,⁵ Skeat i Gamillscheg opinen que ve del romànic, mentre que Braune (*ZRPb*. xxxvi, 713-6), seguit pel *FEW* (I, 453) i el *REW*, volen que en romànic sigui germanisme.

Per a les llengües romàniques s'ha de rebutjar, però, la base BUSK-, car la vocal és oberta, i comuna a l'italià, el reto-romànic, la llengua d'oc i el català;